

Syfilis (klinický obraz)

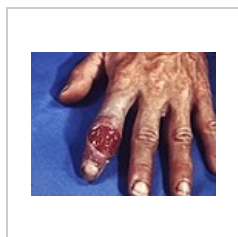
Získaná syfilis se typicky rozvíjí ve třech klinických stádiích.

Primární stadium

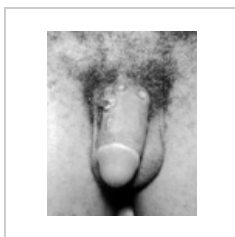
Primární stadium je charakterizováno změnami v místě vstupu infekce. Inkubační doba od infekce k projevům na sliznici či kůži je cca 21 dnů. Pro primární stádium syfilis jsou charakteristické tyto léze:

1. ***Ulcus durum*** (tvrdý vřed):
  - nejprve plochá papula měnící se postupně v erozi a vřed;
  - vyvýšené okraje, temně červená spodina;
  - palpačně (v rukavicích!) tuhý vřed s indurovanými okraji;
  - nebolestivý
  - v infiltrátu převažují lymfocyty, plazmatické buňky a makrofágy;
  - treponemy po zhojení primárního infektu přežívají intracelulárně.
2. ***Regionální lymfadenitida*** (zduření spádových uzlin):
  - vzniká za 1-2 týdny;
  - uzliny jsou zvětšené, nebolestivé a zarudlé.

Protilátky vzniklé v primárním stádiu nezabrání vzniku stadia sekundárního.

Extragenitální tvrdý vřed.

Ulcus durum (šánkr) – místo vstupu infekce.

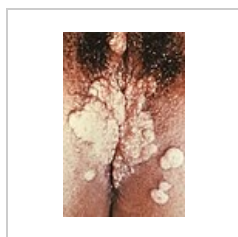
Sekundární stadium

Sekundární stádium je projevem generalizace infekce, dochází k němu do dvou let od primoinfekce. Treponemata se množí v krevním oběhu. Projevem je makulopapulózní rash na kůži a sliznicích. Výrazně stoupá koncentrace protilátek a tvoří se imunokomplexy.

Projevy generalizace infekce

- kožní exantém – makuly či papuly 0,5–1 cm, červené, mohou být kryté šupinou
  - condylomata lata – papuly až hrboly, červené nebo barvy kůže;
  - leucoderma syphiliticum – depigmentace na krku;
- na sliznicích enantém (sliznice úst, genitálu);
- alopecia syphilitica (difúzní alopecie ve kštici a vousech, ztráta řas a laterální třetiny obočí);
- hepatitis, lymfadenitis (trvá 2–8 týdnů), od 6. měsíce v 25 % příznaky neurologické – akutní syfilitická meningitida.

První i druhé stadium je nakažlivé.

Condylomata lata.

Papulo-nodulo-pustulární exantém při 2. stadiu syfilis u pacienta s AIDS.

Terciární stádium

Terciární stádium je pozdním a neinfekčním projevem lues po různě dlouhé latenci. Treponemata se prokazují jen výjimečně. Rozvíjejí se orgánové změny, projevuje se cévní poškození a poškození CNS.

Projevy terciární syfilidy

- **gummata:**
  - ostře ohraničené hrboly (na kůži i vnitřních orgánech), lividně červené, palpačně tuhé, v centru kolikvují;
  - obsah perforuje navenek, vzniká vřed a vytéká vazká žlutavá tekutina;
  - hojí se depigmentovanou jizvou;
- kůže – **syphilis noduloulcerosa:**
  - papuly a hrboly splývající do ložisek temně červené barvy, hojí se v centru atrofickou pigmentovou jizvou;
  - na extenzorech, zádech a na obličeji;
- v 7 % příznaky neurologické – paralysis progressiva, tabes dorsalis^[1]
- U neléčené lues se ve 25 % objeví akutní syfilitická meningitis nejdříve 6 měsíců od primoinfekce;
  - působí ji meningeální invaze **Treponema pallidum** (spirocheta citlivá na vlivy vnějšího prostředí^[2]);
  - mozkový parenchym nepostihuje.
- Za 5–15 let od nákazy se objeví u některých neléčených obliterující endarteritis (syphilis meningovasculosa), chronická subpiální meningitis (syphilis spinalis), optická atrofie.
- Někteří postižení nemusejí projít všemi stadii nemoci, asi třetina osob se uzdraví po primárním infektu i bez léčení, u další třetiny zůstane infekce latentní bez klinické manifestace. Terciární stádium se rozvine jen u třetiny nemocných.

Model hlavy pacienta se 3. stádiem syfilis.

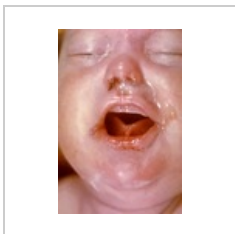
Neurosyphilis (tabes dorsalis).

Vrozená syfilis

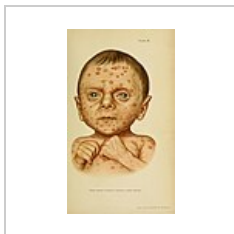
 Podrobnější informace naleznete na stránce [Vrozená syfilis](#).

Vrozená syfilis vzniká transplacentárním přenosem nemoci z matky na plod. Při infekci matky ve II. trimestru těhotenství vzniká **syphilis congenita tarda** (manifestace ve školním věku, Hutchinsonova trias a postižení kostí), při infekci matky ve III. trimestru těhotenství vzniká **syphilis congenita praecox** (manifestace v novorozeneckém věku, příznaky 2. stádia syfilis).

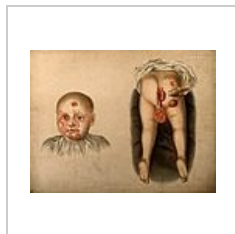
Hutchinsonova trias: slepota, hluchota, soudkovité zuby.

Vrozená syfilis – Hemoragická rinitida (koryza).

Papulo-pustulární exantém při vrozené syfilis.

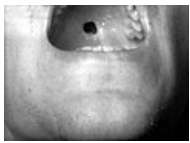
Projevy vrozené syfilis.

Syphilis congenita tarda: protruze frontální protuberancí, sedlovitý nos, radiální jizvy kolem úst.

Syfilitická gumata.

Perforace patra po
destrukci gumy.

Parrotovy rýhy
neboli Fournierovy
jizvy kolem rtů.

Soudkovité
(Hutchinsonovy)
zuby.

Keratitis profunda
při syfilis.

Šavlovité tibie.

Odkazy

Související články

- Syfilis
- Vrozená syfilis
- *Treponema pallidum*

Externí odkazy

- Syfilis (česká wikipedie)
- Syphilis (anglická wikipedie)

Reference

1. SEIDL, Zdeněk a Jiří OBENBERGER. *Neurologie pro studium i praxi*. 1. vydání. Praha : Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0623-7.
2. DOSTÁL, Václav, et al. *Infektologie*. 1. vydání. Praha : Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0749-2.

Použitá literatura

- SEIDL, Zdeněk a Jiří OBENBERGER. *Neurologie pro studium i praxi*. 1. vydání. Praha : Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0623-7.
- POVÝŠIL, Ctibor a Ivo ŠTEINER, et al. *Speciální patologie*. 2.. vydání. Praha : Galén-Karolinum, 2007. s. 297-299. ISBN 978-80-7262-494-2.
- DOSTÁL, Václav, et al. *Infektologie*. 1. vydání. Praha : Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0749-2.
- BEDNÁŘ, Marek, et al. *Lékařská mikrobiologie*. 1. vydání. Praha : Marvil, 1996. 558 s. s. 186.